

HARGITA 2000

A Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes kárpát-medencei turnéja

„Vigyétek el a hírt a Kárpát-medencébe: itt Erdély keleti szegletében, Csíkszeredában él még a magyarság, és őrzi a magyar kultúrát. S hozzatok üzenetet nekünk hét országban élő magyaroktól: mi hír járja feléjük!”

Ezt az útravalót kapta a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes Csedő Csaba István polgármestertől és Csík népétől szeptember 7-én, a turnéindító előadáson. És másnap hajnalban elindultak, hogy három hét alatt bejárjanak hét országot, és tiszteljenek a Magyar Millennium előtt.

Az egyedülálló művészkörút Pécskán folytatódott, ahol a romániai magyarság szórványban él. Innen Jugoszláviába utazott a csapat, Zentán majd Bajmokon tartottak előadást. Ezután következett a budapesti fellépés. Majd a kárpátaljai Técsőre vezetett az út. Szlovákiában Királyhelmece, Szepsi és Jóna közönsége tapsolt a táncosoknak. Azután újra Magyarországon volt a sor: Gizella királyné városa, Veszprém és egy másik, kultúrában gazdag dunántúli város, Pécs népe láthatta a kiváló produkciót. Horvátországban Csúza, Szlovéniában Dobronak volt a szerencsés falu, ahová a Hargita együttes jubileumi turnéja során eljutott. Az utolsó előtti állomás Kolozsvár volt, s végül szeptember 27-én este Csíkszeredában zárta az együttes a programot.

Minden fellépés más, de mindegyik nagy siker. A legnagyobb közönség – mintegy ötezer ember(!) – Zentán várta a székely művészeket. A legbarátságosabb fogadtatás és a legbensőségesebb előadás azokban a falvakban volt, ahol az együttes tagjai házaknál voltak elszállásolva: Pécskán, Bajmokon, Jónán és Csúzán. Técsőn és Királyhelmeceen a fellépés körülményeivel kellett megküzdeni. Szepsi három nemzetiségű népe (magyar, szlovák, roma) lassan gyülekezett, de azután már nem akarta leengedni a színpadról a táncosokat. Különleges, meleg hangulata volt a pécsi mediterrán estének a dóm előtt. Veszprém értő közönsége szünni nem akaró tapsokkal ünnepelte a produkciót. Dobronak szlovéniai magyarjai az előadás után együtt nótáztak a székelyekkel. Az érzelmeik elfojtására kényszerített kolozsváriak csak negyed órán keresztül tudtak tartózkodni maradni. A budapesti, a Budapesti Kongresszusi Központban tartott, teltházas előadás pedig az első pillanattól kezdve tomboló siker volt. S persze az otthoni, a csíki közönség előtt táncolt műsor hangulata volt a turné betetőzése.

Az együttes műsorán a magyarság táncai, dalai szerepeltek eredeti és feldolgozott formában. A csoport a turné minden előadásán „befogadta” a meglátogatott helyszín egy-egy táncprodukcióját. A helyi fellépők így részvételükkel gazdagították az aznapi előadást. A turné ezáltal is jelképezte a magyarság kulturális egységét.

A művészkörút nemcsak fellépésekből állt. Az együttes minden helyszínén megkoszorúzta a helyi, magyar-vonatkozású emlékművet. Bajmokon az Ártatlan Áldozatok „akácfas” emlékhelyén, Királyhelmeceen a Petőfi-szobornál, Csúzán a Kosuth-domborműnél, Dobronakon a frissen avatott Szent István szobornál helyezte el koszorút. Nagy élmény volt a megemlékezés a zentai csata emlékművénél, ahol a viseletbe öltözött együttest meg is tapsolták. Galántán a Kodály-szobornál, Pécsen Janus Pannonius szobránál koszorúztak. Szepsiben Laczkó Máté domborművénél volt a legvidámabb a csapat. Nevezett

prédikátor ugyanis elsősorban arról híres, hogy ő fejlesztette ki a tokaji aszúbor elkészítésének módszerét. Megrendültek voltak viszont a táncosok Aradon, a vesztőhely-emlékműnél és a mohácsi csatatéren. Felemelő volt a megemlékezés Veszprémben Szent István és Boldog Gizella szobránál. Emlékező esemény történt Kolozsvárott, ahol Mátyás király szülőházának koszorúzását a helyi románok tiltakozása zavarta meg. Budapesten, a Hősök terén, a Millenniumi emlékmű megkoszorúzásakor is taps köszöntötte az együttest. Egyszer volt viszont a Vereckehágón, ahol senki sem zavarta az emlékezést és a megemlékezést. De persze, otthon, Csíksomlyón, a kegytemplom tövében, Domokos Pál Péter szobránál zengett igazán az ének. A koszorúzások alkalmával ugyanis az együttes elénekelt az „Ó, én édes jó Istenem” kezdetű székely kesergőt, eldúdolta vagy elénekelt – a helyszíntől függően – a Székely Himnuszt, és elénekelt a magyar Himnuszt.

A magyarság határok nélküli kulturális egységét „varázslatok” is erősítették. A művészkörút jelképe volt egy faragott kopjafa, egy székely vándorbot, amelyen egy piros-fekete csíkos csíki-székely tarisznya lógott. S ebben a tarisznyában egy nemzeti színű szalaggal felékesített zsákocskó, s egy üvegecske volt. Ezek tartalmát, s a turné megvalósítóinak szándékát mutassa be a tarisznya mellé fűzött cédula két oldalának szövege:

TANÚSÍTVÁNY

Alulírottak, András Mihály, a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes igazgatója és Romhányi András a Magyar Kollégium vezetője a Hargita együttes kárpát-medencei turnéjának előkészítése során személyesen merítettünk a meglátogatott országok folyóinak vizéből és vettünk földjéből. Ezennel aláírásunkkal igazoljuk, hogy a HARGITA 2000 pecséttel védett üvegben a Dráva, a Duna, a Mura, a Latorca, az Olt, a Tisza és a Vág folyók vize; a zsákocskóban pedig az arról a vidékről származó föld található.

Budapest-Csíkszereda, 2000. szeptember 7.

András Mihály Romhányi András

„Idegen földre ne siess!”

Hét országban élő magyarok hét vize e palackban; szétszórta földünk e zsákocskóban egyesül.

Körutunk, táncaink, találkozásaink, dalaink erősítsék magyarságunk egységét!

„Te engemet, s én tégedet...”

Varázslatnak tekintették a vándorok az országhatárokon történt – sokszor több órás – várakozásokat is. Azt mondták, azért ácsorogtak olyan sokáig, hogy ezáltal is segítsék e határok leomlását. (Egyébként az 5.000 km-es turné során tíz alkalommal léptek át határt, és ez összesen mintegy 16 órát vett igénybe.)

Az igazi varázslat azonban a közönséggel való közös éneklés volt. Minden előadás végén a színpadon és a nézőtérben lévők együtt énekeltek el a „Tavaszi szél vizet áraszt” kezdetű dalt. Akik szerencsések voltak és eljutottak valamelyik előadásra, azok átélhették azt, hogy a Kárpát-medencében élő magyarok lelke a művészkörút segítségével összeért.

Nem véletlenül mondták el többször is a turné szervezői: „Mi kisemberek a kultúra segítségével, íme leromboltuk a mesterségesen közénk vert határokat. Most már a nemzet nagyjain a sor, hogy lépjenek!”

Ki tudja, milyen hatással tud lenni a politikára az effajta „varázslás”. Egy azonban biztos. A hazatérő vándorok elvitték Csíkba hét országban élő magyarok üzenetét:

Mi magyarok itt, a Kárpát-medencében a sors csapásai ellenére megtartjuk kultúránkat, őrizzük magyarságunkat, s meg-

maradunk szülőföldünkön. Nagy szükségünk van a más országban élő nemzettestvéreinktől jövő hírekre. Kell a kinyújtott kéz, amit megfoghatunk. Mert csak együtt vagyunk erősek.

„Még jőni kell, még jőni fog egy jobb kor...”

A Hargita 2000 turnét a Magyar Kollégium szervezte és – többek között – támogatta a Millennium 2000 Kormánybiztos Hivatala, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Kispest Önkormányzata, a Határon Túli Magyarok Hivatala, az Illyés Közalapítvány és a Magyar Művelődési Intézet.

Romhányi András

